

УДК 811.161.2'373.237:811.161.2'276.6
DOI <https://doi.org/10.32782/fohium/2024.5.2>

ТЕМАТИЧНА ГРУПА «НАЗВИ ПРОФЕСІЙ МАЙБУТНЬОГО» В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Людмила Білоконенко

*доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української мови,*

Криворізький державний педагогічний університет

ORCID ID 0000-0001-9329-1852

Web of Science Researcher ID AEV-0683-2022

bk.ludmila1020@gmail.com

Ключові слова: *лексика, термінологія, семантична мотивація, запозичення, граматичне значення, синтаксичні моделі, назви професій майбутнього.*

У статті автор аналізує назви професій майбутнього в сучасній українській мові (160 одиниць), розглядає їх як пласт лексики, що потенційно може бути залучений до офіційно-ділової терміносистеми України. Наголошено: тематична група має семантичну спільність, але неоднорідний склад з огляду на походження та синтаксичні структури. З'ясовано: на семантичному рівні є обов'язкові семи, що вказують на вид діяльності людини. Ці терміни можуть бути наявні в чинному класифікаторі професій (дизайнер, експерт, інженер) або відсутні в ньому (регулятор, творець, урбаніст); останні – новотвори, термінологізація яких має характер переосмислення значень, які не зафіксовані у словниках. Можливі інваріантні семи (управління, виробництво), акцент на галузі, сфері професії чи допоміжні семи, що уточнюють значення опорного слова щодо специфіки професії. Група має у складі запозичення з західноєвропейських мов, продуктивно долучена англо-американська лексика. Акцентовано: цю іншомовну лексику головно фіксують словники та національний класифікатор професій, однак у назвах професій майбутнього їх застосовують для називання видів робіт, що орієнтовані на новітні сфери діяльності людей. За граматичним значенням прості назви та ключові слова словосполучень – загальні іменники чоловічого роду, фемінітиви є нерегулярними утвореннями. Для назв професій майбутнього використовують одне слово або просте чи складне словосполучення. Описані синтаксичні моделі словосполучень, а саме: прості – субстантивні словосполучення з підрядним зв'язком узгодження чи відмінкового прилягання (схеми A+S, S+S1). Складні словосполучення-назви утворені з трьох і більше повнозначних слів. Трислівні побудовані за схемами: S+(A+S1), S+(S1+S2), A1+(A2+S). Багатослівні містять від чотирьох до семи слів, більшість – з чотирьох (схеми S+(A+S1)+S2, S+(A1+(A2+S1), (S+S1)+(A+S2)). У багатослівних словосполученнях головне слово називає професію майбутнього, залежні слова (іменники, прикметники) конкретизують сферу діяльності людини (схеми (A+S)+(S1+S2+S3), S+(A1+(A2+S1)+(S2+S3+S4) та ін.). Загалом новотвори відповідають системі української мови, елементи групи демонструють тенденцію до ускладнення семантичної й синтаксичної структур. Автор висновує, що реальне поповнення цими термінами української мови залежить від того, чи дійсно в наступні десятиліття ці професії стануть актуальними для України.

THE THEMATIC GROUP «NAMES OF FUTURE PROFESSIONS» IN THE MODERN UKRAINIAN LANGUAGE

Liudmyla Bilokonenko

*Doctor of Philology, Professor,
Professor at the Department of Ukrainian Language,
Kryvyi Rih State Pedagogical University*

Key words: *vocabulary, terminology, semantic motivation, borrowing, grammatical meaning, syntactic models, names of future professions.*

In the article, the author analyses the names of future professions in the modern Ukrainian language (160 units) and considers them as a layer of vocabulary that can potentially be included in Ukraine's official business terminology system. It has been emphasised: that the thematic group has a semantic community, but a heterogeneous composition in terms of origin and syntactic structures. It has been clarified: at the semantic level, there are mandatory semes that indicate the type of human activity. These terms may be present in the current classification of professions (designer, expert, engineer) or absent from it (regulator, creator, urbanist); the latter are novelties, the terminology of which has the character of reinterpretation of meanings that are not recorded in dictionaries. Possible invariant semes (management, production), emphasise the industry, the field of profession or auxiliary semes that specify the meaning of the reference word in relation to the specifics of the profession. The group includes borrowings from Western European languages, and productively added English American vocabulary. It has been accentuated: this foreign language vocabulary is mainly fixed by dictionaries and the national classifier of professions, however, in the names of professions of the future, they are used to name types of work oriented to the newest spheres of human activity. According to the grammatical meaning, simple names and keywords of phrases are common masculine nouns, and feminitives are irregular formations. One word or a simple or complex word combination is used for the names of future professions. The syntactic models of word combinations are described, namely: simple – substantive word combinations with a subordinating conjunction of agreement or case agreement (schemes A+S, S+S1). Complex word combinations names are formed from three or more full words. Three words are built according to the schemes: S+(A+S1), S+(S1+S2), A1+(A2+S). Multi-words contain from four to seven words, most of them contain four (schemes S+(A+S1)+S2, S+(A1+(A2+S1), (S+S1)+(A+S2)). In multi-word phrases the main word names the profession of the future, dependent words (nouns, adjectives) specify the sphere of human activity (schemes (A+S)+(S1+S2+S3), S+(A1+(A2+S1)+(S2+S3+ S4) etc.). In general, the novelties correspond to the system of the Ukrainian language, the elements of the group demonstrate a tendency to complicate semantic and syntactic structures. The author concludes that the actual replenishment of the Ukrainian language with these terms depends on whether these professions will become relevant to Ukraine in the coming decades.

Вступ. Система мови постійно модифікується під впливом внутрішніх механізмів і зовнішніх факторів. Перші зумовлені еволюцією мови, другі – змінами в суспільстві та культурі, технологічними новаціями, що дають початок новим словам і трансформують уклад мови. Серед новотворів – номінації за професійною діяльністю осіб, які в контексті змін сфери зайнятості й розвитку ринку праці забезпечують соціально-економічну систему України. Цей корпус лексики неоднорідний, він передбачає як орієнтацію на професійні назви робіт за Міжнародною стандартною

класифікацією занять (International Standard Classification of Occupations), так і осучаснення найменувань у національному класифікаторі професій відповідно до вимог часу і потреб нашого ринку праці. Саме тому тільки в останні роки в національний класифікатор професій включили десятки нових номінацій осіб за професійною приналежністю у сфері ІТ, охорони здоров'я, соціальної і фінансової (Національний, 2010).

Найменування осіб за соціально-професійними функціями – особливий пласт лексики. Слова, що його утворюють, є одиницями офіційно-ділової та

юридичної терміносистем, тому мають задовольняти певні вимоги: бути вільно відтворюваними, із прозорою й диференційованою семантикою, адаптуватися до різних стилістичних сфер мови, без ускладнень функціонувати не тільки в офіційно-діловому, а й у науковому, публіцистичному й розмовному стилях. Тому у процесі номінації осіб важливою є контекстна ясність, однозначність найменування задля розуміння й носіями мови, і працівниками кадрових служб. Склад цієї групи піддається кількісним та якісним змінам, реагуючи на реформації в різних сферах вітчизняного суспільства, потребує комплексного розгляду, що ускладнений поєднанням соціальних і лінгвістичних завдань.

У роботі піддаємо семантичному та граматичному аналізу одну з тематичних груп, що сьогодні має значення для подальшого формування національної мовної картини – назви професій майбутнього. Питання про прогнозування розвитку ринку праці першорядно перебуває в колі уваги економістів (Краус, Краус & Манжура, 2019), адже саме інноваційно-цифрова економіка, з її екологічними, демографічними та соціальними складниками, повинна стимулювати молодь до здобуття професій, які визначатимуть місце України на міжнародній арені. Науковці акцентують аспекти, які супроводжують сучасну світову економіку та виникнення нових професій на світовому ринку праці (Водянка, Кифяк & Філіпчук, 2021), аналізують особливості професійної діяльності у певній сфері (Санковська, 2023). У царині лінгвістики (ономасіології, семасіології, мотивології, словотвору, лексикографії) дослідники приділяють увагу питанням мовної номінації, з'ясовують принципи, методи, способи й засоби процесу найменування, встановлюють зв'язки між мовними одиницями та явищами, подіями, фактами, предметами дійсності. Поміж цих праць є й наукові доробки, у яких інтерпретують засоби мови, що вможливають назви осіб за професійною діяльністю. Зокрема, Л. Підкамінна розглядає механізми функціонування номенів сучасних професій, їх структуру, етимологію (Підкамінна, 2022); І. Ходарева з'ясовує особливості семантичної адаптації запозичених професійних імен у сучасній економічній термінології (Ходарева, 2021); Т. Нестеренко окреслює основні аспекти проблеми дефінування, творення й уживання фемінітивів у цій системі (Нестеренко, 2021); О. Стишов комплексно аналізує словотвірні особливості суфіксальних неологізмів на позначення осіб в українській мові початку ХХІ ст. (Стишов, 2020) тощо. Однак попри істотні здобутки в царині сучасної теорії номінації, процес формування тематичної групи «назви професій майбутнього» ще потребує свого студювання. Отже,

актуальним видається вивчення змін у лексичній системі української мови, що зумовлені подальшими технологічними новаціями українського суспільства.

Мета нашої праці – схарактеризувати тематичну групу «назви професій майбутнього» в сучасній українській мові. Задля досягнення мети розв'язували *завдання*: 1) уточнити склад тематичної групи «назви професій майбутнього»; 2) встановити характер семантики, граматичного значення та синтаксичної структури цих номінацій у сучасній українській мові.

Матеріал і методи дослідження. *Матеріалом для дослідження* слугували назви (160 одиниць), добрані з атласу «Професії майбутнього для України» (укладений за підтримки Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України згідно з вимогами Програми діяльності Кабінету Міністрів України, Плану пріоритетних дій Уряду) (Капченко, Савченко, Літвінчук & Грамма, 2017); з аналітичних матеріалів Українського інституту майбутнього (Амелін, 2020) та українського онлайн-журналу BIZMAG (Професії, 2023). Задля уточнення назв професійних робіт зверталися до національного класифікатора професій (Національний, 2010). Науковий аналіз й упорядкування матеріалу вможливило звернення до певних лексикографічних джерел (Биби́к & Сюта, 2006; Великий, 2005; Етимологічний, 1982–2012; Нелюба & Редько, 2015; Словник іншомовних, 2000; Словник, 1970–1980; Словник, 2010–2023; Шевченко & Сизонов, 2022).

Методи дослідження зумовлені специфікою студійованого корпусу. Аналіз ґрунтований на загальнонаукових методах – *аналізі, синтезі, індукції, дедукції*. Використана низка лінгвістичних методів: *описовий* для зовнішньої та внутрішньої інтерпретації номінацій новітніх професій; *компонентний* дав змогу встановити лексико-семантичні відношення між елементами групи; *дефініційний* (на основі словників) уможливив семантичний, етимологічний аналіз новотворів; *теоретичного аналізу*, який сприяв обґрунтуванню наукових положень й узагальнених висновків, а також метод *кількісних підрахунків*.

Результати та обговорення. Лексична система мови, як найбільш рухлива, нерозривно пов'язана з реальністю. Такий стан справ «відповідає динаміці ринку праці ХХІ ст. з викликами різного роду» (Краус, Краус & Манжура, 2019: 133), коли відбуваються зміни у всіх сферах життя суспільства, особливо економічній, ринковій, технічній, через це виникає потреба в іншій ідентифікації особи за функціями, що породжує найменування, які відбивають сутність майбутніх напрямків її діяльності. Джерельна база демонструє формування таких термінів, і цей процес зумовлює

прагматичний аспект: є прогнозований розвиток ринку праці у світі та Україні й певна трудова діяльність, яка повинна його забезпечувати, тобто потрібні назви професій (кваліфікацій, спеціальностей, посад), що вказують на майбутній статус діяльності людини.

Семантична мотивація. На підставі аналізу значення компонентів були встановлені особливості групи «назви професій майбутнього». З'ясовано, що в цих номінаціях є обов'язкові семи, що вказують: назви стосуються осіб, які займаються певним видом трудової діяльності, і ці найменування можуть бути:

1) присутні в чинному класифікаторі професій (*аналітик, архітектор, будівельник, водій, вихователь, консультант, дизайнер, експерт, інженер, маркетолог, оператор, педагог, програміст, спеціаліст* тощо);

2) відсутні в чинному класифікаторі професій, і таких незначна кількість (*агрокосмонавт, кіберетик, оптимізатор, регулятор, творець, урбаніст*).

Лексеми першої підгрупи мають чітку семантику, указують: діяльність може здійснювати особа, яка має певні професійні знання, уміння, навички (напр.: *інженер* – фахівець у якій-небудь галузі техніки з вищою технічною освітою (Словник, 1973, 4: 29), професія майбутнього – *інженер генетичних модифікацій*; або *програміст* – фахівець із програмування (Словник, 1977, 8: 158), професія майбутнього – *програміст бот-вчителів*; або *спеціаліст* – особа, яка професійно володіє певною спеціальністю (Словник, 1978, 9: 151), професія майбутнього – *спеціаліст із тераформування планет*).

У другій підгрупі термінологізація номенів має характер переосмислення значень лексем, що у словниках не зафіксовано, чи розширення їх змісту (напр.: *оптимізатор* – обчислювальна машина, яка може забезпечити оптимальний режим якогось процесу; препарат, що оптимізує функціонування організму (Словник, 1974, 5: 732), *оптимізатор* – 1. Апаратний або програмний засіб, здатний знаходити й підтримувати оптимальний, найбільш вигідний режим керованого процесу. 2. Препарат, призначений для оптимізації функціонування організму. 3. Те, що дозволяє оптимізувати якийсь процес (Великий, 2005: 851), професія майбутнього – *оптимізатор навчання*; або *творець* – 1. Той, хто створює матеріальні або духовні цінності. 2. За релігійними уявленнями надприродна істота, що нібито створила світ; бог (Словник, 1979, 10: 152; Великий, 2005: 1435), професія майбутнього – *творець частин тіла й органів*; або *урбаніст* – послідовник урбанізму (Словник, 1979, 10: 474; Великий, 2005: 1512), професія майбутнього – *урбаніст-кліматолог*;

або *мінімізатор* – 1. Дія за знач. *мінімізувати*, тобто доводити до мінімуму. 2. Математичний термін (Великий, 2005: 677), використовують у словосполученнях *мінімізатор потужності, мінімізатор енергії*, професія майбутнього – *мінімізатор космічного впливу*). Термінотворення може відбуватися і внаслідок актуалізації застарілого значення слова (напр., *майнер* – *заст.* те саме, що *шахтар* (Великий, 2005: 637), професія майбутнього – *майнер астероїдів*).

Були зафіксовані приклади, коли в назві професій присутні інваріантні семи, застосовані як ключові слова чи залежні компоненти словосполучень, як-от: *професіонал, спеціаліст, фахівець, обслуговування, управління, виробництво*, напр.: *професіонал* – особа, яка зробила якесь заняття своєю професією (Словник, 1977, 8: 332), професія майбутнього – *професіонал із домашньої автоматизації*; *спеціаліст* – особа, яка професійно володіє певною спеціальністю (Словник, 1978, 9: 501), професія майбутнього – *спеціаліст з розробки розумних і композитних матеріалів*; *фахівець* – особа, яка зробила якесь заняття своєю професією (Словник, 1979, 10: 570), професія майбутнього – *фахівець із навчання ШІ*; *обслуговування* – дія за знач. *обслуговувати*, забезпечувати роботу машин, механізмів тощо (Словник, 1974, 5: 581), професія майбутнього – *інженер з технічного обслуговування робота-вчителя з розширенням ШІ*; *управління* – дія за знач. *управляти*, виконувати певну роботу (Словник, 1979, 10: 469), професія майбутнього – *інженер з управління погодою*.

Продуктивним є використання допоміжних сем, які акцентують галузь, сферу професії (*інженер у галузі синтетичної біології, гід у сфері космічного туризму, юрист у сфері безпілотного транспорту*), уточнюють значення опорного слова щодо специфіки діяльності особи, а саме: вказівка на засіб, об'єкт, матеріал (*аналітик даних мозку, архітектор віртуальної реальності, будівельник підводних міст, дизайнер космічного досвіду, експерт космічної команди, заправник альтернативними видами палива, менеджер з відстроченої старості, прибиральник космічного сміття*).

Запозичення. Консервативність офіційно-ділового стилю відбивається, з одного боку, у позитивній тенденції до стандартизації нових назв, а з іншого, – у запобіганні надмірності цієї тенденції. У складі групи «назви професій майбутнього» реєструємо іншомовні лексеми, що є елементами міжнародної системи та реалізують адаптаційне тяжіння термінів до умов сучасної світової економіки. Поміж простих назв і головних слів словосполучень є незначні запозичення з латинськими коренями (*архітектор, лінгвіст,*

дієтолог, педагог, спеціаліст) та численні з західноєвропейських мов. Ці іншомовні форми не є інноваційними, їх фіксують лексикографічні джерела й національний класифікатор професій. Однак їх пропонують для називання видів робіт, що орієнтовані на прогресивні сфери діяльності людей, технічні нововведення, виробництво нових матеріалів, продуктів чи пристроїв, упровадження нових процесів і послуг, спеціалізації, поєднання різних видів діяльності тощо (напр.: *гід у сфері космічного туризму* (*гід* із фр. за посередництва італ., *guide* – супровідник туристів (Етимологічний, 1982, 1: 512)); *дизайнер розумного одягу та взуття* (*дизайнер* від англ. *design* – конструювати) (Словник іншомовних, 2000: 167)); *менеджер з аватарів* (*менеджер* з англ., *manager* – управитель, завідувач (Словник іншомовних, 2000: 350)); *експерт із розвитку талантів* (*експерт* із фр., від лат. *expertus* – досвідчений (Етимологічний, 1985, 2: 160; Словник іншомовних, 2000: 191)); *інженер із 3D-друку харчових продуктів, інженер з оцифрування і зберігання пам'яті, інженер-бот із розширенням ШІ* (*інженер* із фр. за посередництва нім., від лат. *ingenium* – здібність, винахідливість (Етимологічний, 1985, 2: 304)).

Серед іншомовних назв є німецькі, французькі, італійські, але активно використовують слова англо-американського походження, що засвідчує глобальний вплив англійської мови та зв'язки України з англійськими країнами. Л. Підкамінна, аналізуючи сучасні професії, які вже затребувані на нашому ринку праці, зазначає, що більшість із них походить саме з англійської мови (Підкамінна, 2022: 8). Такі запозичення вільно функціонують у лексико-семантичній системі української мови, завдяки їм і поповнюється термінологічний блок мови. Загалом запозичені терміни вказують на інтелектуалізацію професійної діяльності особи. Думаємо, що такі назви сприятливі для офіційно-ділової сфери, відбивають її інтеграційне спрямування.

Граматичне значення. Майже всі прості назви та ключові слова складних є загальними іменниками чоловічого роду (фемінітиви фіксуємо лише в назвах *вихователька екодигсадка, вчителька екошколи, викладачка еко ЗВО, екобібліотекарка*). Ця тенденція ілюструє доволі традиційний підхід до назв осіб за професією: відповідні слова в чоловічому роді мають загальний характер. У законодавстві України, класифікаторі професій фемінітивами не послуговуються. Граматичний рід назв осіб за професією в цих документах (на відміну від розпорядчих) не співвідносять зі статтю. У наказі Міністерства України «Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 003:2010» (Про затвердження, 2020) визначена можливість професійні назви

робіт адаптувати для означення осіб жіночої статі. Але, як ми зафіксували у джерельній базі, фемінітиви все ще є нерегулярними утвореннями попри те, що одним зі значущих аспектів самоідентифікації жінок у сучасному світі є відбиття жіночої професійної діяльності в мові за допомогою відповідних назв. Думаємо, що обов'язкові вимоги до номінації жінок за фахом повинні прискорити процес виникнення нових назв і критичного перегляду тих, що вже функціонують.

Синтаксичні моделі. Для назв професій майбутнього використовують слово або просте чи складне словосполучення. Застосувавши метод кількісних підрахунків, ми з'ясували, що однослівних назв лише 4,5% (*агрокібернетик, герокінезіолог, екокриміналіст, ігропедагог, косметик, наномедик*). Домінують у цій тематичній групі словосполучення, а саме: прості – 8,5% і складні 87%.

Прості – це субстантивні словосполучення з підрядним зв'язком узгодження, керування чи відмінкового прилягання. Схема назв з узгодженням: **A+S**, де **A** – прикметник, **S** – головний компонент-іменник (*квантовий інженер, квантовий криптолог, молекулярний дієтолог, цифровий мемуарист*).

Зі зв'язком керування чи відмінкового прилягання конструкції представлені продуктивніше. Це головний компонент-іменник і залежний іменник (**S1**) у певній відмінковій чи прийменниково-відмінковій формі, схема **S+S1** (*дизайнер емоцій, експерт зі спрощення, майнер астероїдів, менеджер спільноти, екокриміналіст у промисловості, розробник екоігор*).

Складні словосполучення-назви утворені з трьох (45,5%) і більше (41,5%) повнозначних слів. Трислівні побудовані за схемами:

- 1) **S+(A+S1)**: *дизайнер (космічного досвіду), знищувач (цифрових слідів), інженер (нейронних інтерфейсів), організатор (проектного навчання)*;
- 2) **S+(S1+S2)**: *інженер (з управління погодою), експерт (із захисту від кіберзагроз), спеціаліст (із відновлення екосистем)*;
- 3) **A1+(A2+S)**: *генетичний (екологічний консультант), внутрішній (торговий представник)*.

Багатослівні містять від чотирьох до семи слів, поміж яких більшість – з чотирьох, напр.: **S+(A+S1)+S2**: *спеціаліст (із кліматичних катастроф) і міграцій*; **S+(A1+(A2+S1))**: *розробник (розумних композитних матеріалів)*; *аналітик (квантового (машинного навчання))*; *професіонал (із позаземної (альтернативної енергетики))*; **(S+S1)+(A+S2)**: *(спеціаліст зі створення) (вертикальних ферм)*; *(психолог з адаптації) (до нової реальності)*; *(менеджер з етики) (штучного інтелекту)*.

У багатослівних структурах головні слова називають особу за характером професійної

діяльності, залежні (іменники S1, S2, S3, S4; прикметники A1, A2) уточнюють ці умови, напр.: (A+S)+(S1+S2+S3): *(персональний розробник) (навичок з розширенням III); (персональний аналітик) (життя з розширенням III); S+(A1+(A2+S1)+(S2+S3+S4): творець (навчального програмного забезпечення) (для робота-вчителя з розширенням III)*. Попри значну кількість лексем, у назвах є семантико-граматична єдність і принципи підпорядкування компонентів головно спираються на структурні схеми простих словосполучень.

Мета створення складних словосполучень-назв – докладно пояснити, до якої сфери та як саме буде долучена особа (*інженер-симулятор викидів CO₂ будівлями*) або в назві присутні інваріантні семи, і такі потребують поширення задля деталізації характеру новітньої діяльності особи (*професіонал домашньої та промислової автоматизації, спеціаліст із біохакингу і програмованого здоров'я, фахівець з відродження вимерлих видів тварин і рослин, творець мікроорганізмів із заданими функціями*). Часто кількість слів збільшується саме завдяки структурно ускладненому словосполученню, яке є частиною назви атрибута діяльності (*розробник розумного одягу IoT (Internet of Things)*).

Загалом внутрішньомовні чинники не перешкоджають входженню цих найменувань до системи мови, адже їх формування не порушує наявні в мові типи й моделі. Але великою мірою поповнення цими новотворами терміносистеми української мови залежить від того, чи дійсно в наступні десятиліття ці професії стануть актуальними для України, наскільки ринок праці перебуватиме у процесі трансформації та економічних змін.

Висновки. Тематична група «назви професій майбутнього» в сучасній українській мові має семантичну спільність, але її склад неоднорідний, що, з одного боку, вказує на різноманіття мовних можливостей для вираження подібних понять, з іншого, – спричиняє труднощі розуміння значень слів, відтворюваності термінологічних найменувань, тож потребує точної систематизації й нормування. Ми не можемо бути впевнені, що коли ці професії набудуть поширення та їх не сприйматимуть як щось екзотичне на ринку праці, назви не трансформуються, однак сьогодні їхнє лексичне значення містить обов'язкові семи із вказівкою на особу, яка виконуватиме певну трудову діяльність, а залежні елементи акцентують новітні галузі, сфери діяльності людини. Формування кількісного складу групи відбувається різними шляхами, поміж якими – запозичення з інших мов та утворення складних номінацій за активними синтаксичними моделями. Загалом пропонувані найменування демонструють

тенденцію до ускладнення семантичної й синтаксичної структури та зумовлені насамперед екстралінгвістичними факторами. Безперечно, наша праця не претендує на вичерпний опис назв професій майбутнього. Зокрема, подальшого наукового висвітлення потребує аналіз перспектив функціонування новотворів в офіційно-діловій терміносистемі української мови, оскільки ця сфера потребує суворого дотримання норм номінації професій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амелін А. 100 професій майбутнього. Київ, Український інститут майбутнього. 2020. URL: <http://surl.li/muvgly> (дата звернення: 05.09.2024).
2. Бибик С. П., Сютя Г. М. Словник іншомовних слів. Тлумачення, словотворення та слововживання : близько 35000 слів і словосполучень / за ред. С. Я. Єрмоленко. Харків : Фоліо, 2006. 623 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун, 2005. 1736 с.
4. Водянка Л., Кифяк В., Філіпчук Н. Поява нових професій на ринку праці в умовах цифровізації економіки. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 52. С. 146–151. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct52-26>.
5. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / О. С. Мельничук (голов. ред.) та ін. Київ : Наукова думка, 1982–2012.
6. Капченко Л. М., Савченко Н. В., Літвінчук Л. Й., Грамма О. В. Професії майбутнього для України : наук.-практ. розробка. Київ : ППК ДСЗУ, 2017. 47 с. URL: <https://is.gd/5Mnwa2> (дата звернення: 10.09.2024).
7. Краус Н., Краус К., Манжура О. Професії майбутнього у віртуальній реальності інноваційно-цифрового простору. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1. С. 132–138.
8. Національний класифікатор професій. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327. Київ, 2010. URL: <https://is.gd/gYgUCA> (дата звернення: 05.09.2024).
9. Нелюба А., Редько Є. Лексико-словотвірні інновації : словник / заг. ред. А. Нелюби. Харків : Харківське історико-філологічне товариство, 2015. 220 с.
10. Нестеренко Т. До проблеми творення й уживання фемінітивів у сучасному українському дискурсі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 36, т. 2. С. 159–165. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/36-2-25>.
11. Підкамінна Л. Неологізми в назвах професій у сучасній українській мові. *Закарпат-*

- ські філологічні студії*. 2022. Т. 2, Вип. 24. С. 7–11. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.24.2.1>.
12. Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 003:2010. Наказ Міністерства економіки України № 1574 від 18.08.2020. URL: <https://tinyurl.com/yeh2r9sx> (дата звернення: 05.09.2024).
 13. Професії майбутнього: 30 найбільш перспективних спеціальностей. *BIZMAG*. 2023. URL: <https://is.gd/KfpMf3> (дата звернення: 05.09.2024).
 14. Санковська І. М. Путівник світом кліматичних професій : посібник з професійного інформування. Вінниця : ТВОРИ, 2023. 70 с.
 15. Словник іншомовних слів / уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. Київ : Наукова думка, 2000. 680 с.
 16. Словник української мови : в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1970–1980.
 17. Словник української мови : у 20 т. / гол. наук. ред. В. Русанівський. Київ : Наукова думка, 2010–2023. Т. 1–13. URL: <https://sum20ua.com> (дата звернення: 11.09.2024).
 18. Стишов О. Особливості суфіксального словотворення неологізмів на позначення осіб у сучасній українській мові. *Лінгвістичні дослідження*. 2020. № 53. С. 127–140.
 19. Ходарева І. М. Семантична адаптація запозичених професійних імен у сучасній українській економічній термінології. *Priority directions of science and technology development. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua"*. Kyiv, Ukraine. 2021. С. 946–952.
 20. Шевченко Л. І., Сизонов Д. Ю. Нові слова та фразеологізми в українських масмедіа : словник / відп. ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2022. Ч. 5. 359 с.